

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać posaterminowych dostaw gazet, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych reklam Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 304.252.

*Bumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!*

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym sąłaganu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisane miejsca ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 66

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 4 czerwca 1935 r.

Rok XVI

Trzeźwy głos niemiecki z Polski o mowie Hitlera w Reichstagu

Wśród głosów, jakie ukazały się w Polsce w prasie codziennej w związku z niedawną wielką mową kanclerza Hitlera w Reichstagu, mowa, która miała m. in. podkreślić pokojowy charakter zagranicznej polityki Niemiec, znalazł się m. in. charakterystyczny głos z szeregów niemieckich, godzien przypomnienia go szerszej opinii polskiej jako wyraz nader ostrożnej oceny wystąpienia kanclerza Hitlera w sprawach polsko-niemieckich, które spotkało się w pewnych kołach polskich z bezkrytycznym entuzjazmem. „Entuzjazm” ten wywołał następujący passus przemówienia: „Bez względu na to, co było, Niemcy zawarły z Polską traktat o niestosowaniu przemocy, stanowiący dalszy cenny przyczynek do utrzymania pokoju europejskiego. Niemcy będą się nie tylko tego traktatu ślepo trzymały, lecz wyrażają nadto gorącą wolę do systematycznego przedłużania go i do ugruntowywania w ten sposób coraz bardziej przyjacielskich stosunków między Niemcami a Polską”. Rzecz sama nie budziłaby większych zastrzeżeń, gdyby nie to, że o kilka zdań dalej kanclerz Hitler, analizując stosunki francusko-niemieckie, uroczyście gwarantuje granice zachodnie, nie czyniąc tego wcale w odniesieniu do granic polsko-niemieckich! Tutaj tkwi zasadnicza luka w ocenie bieżących stosunków polsko-niemieckich przez kanclerza Hitlera luka, którą należałoby bezwzględnie wypełnić za zgodzeniem należytego ułożenia się wzajemnych stosunków między Polską a Niemcami doczekało się ostatecznego a równocześnie dla strony polskiej zadawalającego załatwienia.

Ponieważ — poza kilkoma wyjątkami — opinia polska tej luki nie dostrzegła, warto zwrócić uwagę na głos niemiecki z Polski, który ją spostrzegł i który w związku z tem pozwala sobie zwrócić uwagę na konsekwencje, jakie okoliczność ta może wywołać w odniesieniu do całokształtu stosunków polsko-niemieckich. Głos ten pochodzi z szeregów organizacji niemieckiej „Deutscher Kultur und Wirtschaftsbund” z Łodzi i został opublikowany w jego organie, tygodniku „Deutscher Volksbote”, w ostatnim numerze datowanym na 2 czerwca br. „Kto rzeczywiście żyje sobie — czytamy tam — uczciwego porozumienia między obu państwami, ten przyjmie z ubolewaniem do wiadomości fakt, że Berlin dotąd nie zajął wyraźnego stanowiska wobec sprawy dzisiejszych granic polsko-niemieckich. My wiemy, że poruszając te sprawy, dotykamy tematu niezwykle delikatnego. Byłoby jednak bezwzględnie korzystniej przeprowadzić ostateczne wyjaśnienie jej, niż systematycznie i stale uchylać się od decyzji na tym zasadniczym — sądzić można — punkcie stosunków polsko-niemieckich. Jeżeli kanclerz w odniesieniu do granic zachodnich składa uroczystą deklarację a równocześnie sprawę granic wschodnich pomija milczeniem i zapomina o złożeniu przytem podobnej uroczystej deklaracji, to niech Niemcy się nie dziwią, że Polska ustosunkowuje się z rezerwą wobec podobnych deklaracji o przyjaźni i przyjmuje je chłodno, nie tak, jak tego by sobie życzył Hitler”.

Głos powyższy, stanowiący trzeźwą analizę mowy Hitlera, wart jest przypomnienia, nie tylko ze względu na tę swą trzeźwość oceny stosunków polsko-niemieckich, lecz przede wszystkim i głównie ze względu na swe pochodzenie. Na przykładzie „Neuer Volksbote” widzimy bowiem, że mniejszość niemiecka w Polsce umie patrzeć na sprawy polsko-niemieckie również ze stanowiska polskich interesów państwowych. Należałoby sobie tylko życzyć, by tego rodzaju stanowisko wobec bieżących zagadnień politycznych polsko-niemieckich zajmowały zawsze wszystkie koła mniejszości niemieckiej w Polsce.

Projekty ordynacji wyborczych do Sejmu i Senatu uchwalone przez klub B. B. W. R.

Uchwalone na posiedzeniu klubu parlamentarnego B. B. W. R. w dniu 1-ym bm. projekty ordynacji wyborczych do Sejmu i Senatu, oparte na projektach przedłożonych w dniu 7-ym maja rb. grupom konstytucyjnym BBWR, zawierają w zasadniczych swych postanowieniach, co następuje:

Sejm

Projekt ustanawia liczbę posłów na 208.

Czynne prawo wyborcze do Sejmu ma każdy obywatel, bez różnicy płci, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 24. Bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności) na całym obszarze Państwa ma każdy obywatel, mający prawo wybierania, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 30.

Nie mogą kandydować w okręgach wyborczych, w których pełnią służbę: wojewodowie, oraz podlegli im urzędnicy, prokuratorzy sądów powszechnych, z wyjątkiem prokuratorów Sądu Najwyższego, kuratorzy okręgów szkolnych, oraz podlegli im naczelnicy wydziałów, wizytatorzy i inspektorzy szkolni, dyrektorzy izb skarbowych, oraz podlegli im urzędnicy, oficerowie i szeregowi policji państwowej.

Wybory odbywają się w niedzielę, okres wyborczy, t. zn. okres od zarządzenia wyborów do dnia głosowania wynosić będzie nie mniej, niż 54 i nie więcej, niż 60 dni.

Do przeprowadzenia wyborów będą powołani: generalny komisarz wyborczy, oraz okręgowy i obwodowy komisje wyborcze.

Cały obszar Państwa ma być podzielony na 104 okręgi wyborcze, na każdy okręg przypadać będą dwa mandaty poselskie.

Listę kandydatów na posłów ustalać będzie w każdym okręgu „zgromadzenie okręgowe” pod przewodnictwem okręgowego komisarza wyborczego.

Zgromadzenie okręgowe według projektu ma się składać:

- a) z delegatów samorządu terytorjalnego, wybranych: przez rady powiatowe (po 1 delegacie na 20.000 mieszkańców danego pow.); przez rady gminne (po 2 delegatów na gminę, liczącą ponad 6000 mieszkańców, a po 1 delegacie w pozostałych gminach); przez rady miejskie (po 1 delegacie na 4.000 mieszkańców miasta wydzielonego z powiatowego związku samorządowego, a na 6.000 mieszkańców w pozostałych miastach);
- b) z delegatów samorządu gospodarczego i organizacji zawodowych, wybranych: przez izbę przemysłowo-handlową (po 1 delegacie na 500 wyborców do izby); przez izbę rzemieślniczą (po 1 delegacie na 500 wyborców do izby); przez izbę rolniczą (po 1 delegacie na każdych dwóch delegatów rad powiatowych); przez zarządy pracowniczych organizacji zawodowych, działających na obszarze okręgu co najmniej 3 lata przed zarządzeniem wyborów do Sejmu (po 1 delegacie na 500 członków tych organizacji).

Poza wyżej wymienionymi, w okręgach liczących ponad 75.000 ludności miejskiej, wchodzi w skład zgromadzenia okręgowego ponadto delegaci samorządu zawodowego, wybrani: przez izbę lekarską (3 delegatów na okręg); przez izbę adwokacką (po 2 delegatów na okręg); przez izbę notarialną (po 1 delegacie na okręg); delegaci Polskiego Związku Zrzeszeń Technicznych (po 3 delegatów na okręg) i delegatki organizacji kobiecych (po 5 delegatek na okręg).

W skład zgromadzenia okręgowego wchodzi

poza delegaci zgłoszeni po jednym co najmniej przez 500 wyborców, zamieszkałych w okręgu wyborczym. Podpisy na zgłoszeniu muszą być uwierzytelnione przez notariusza za opłatą 10 grosz podpisu.

W okręgach wreszcie, na których obszarze znajduje się szkoła akademicka, wchodzi do zgromadzenia okręgowego delegaci szkół akademickich (po 3 delegatów na szkołę wielowydziałową i 1 delegat na szkołę jednowydziałową).

Prawo zgłaszania kandydatów na posłów ma każdy uczestnik zgromadzenia okręgowego. Na podstawie zgłoszeń uczestników przewodniczący ustala wykaz zgłoszonych kandydatów. Jeżeli zgłoszone zostaną tylko cztery kandydatury, to wszyscy zgłoszeni zostają wpisani na listę. Jeżeli zgłoszonych zostanie więcej, niż czterech, to odbywa się głosowanie, w wyniku którego zostają wpisani na listę kandydatów ci wszyscy, którzy uzyskali głosy co najmniej 1/4 głosujących.

Po ustaleniu listy kandydatów na posłów zgromadzenie okręgowe w podobny sposób ustala listę zastępców kandydatów na posłów.

Każdy kandydat może kandydować tylko w jednym okręgu wyborczym.

W wyniku głosowania otrzymują mandaty poselskie dwaj kandydaci, którzy otrzymali największe ilości głosów, niemniej jednak, niż 10.000 głosów.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że wyborca otrzymuje w lokalu wyborczym urzędową kartę do głosowania z wydrukowaną listą kandydatów i na tej karcie oznacza nazwiska dwóch kandydatów, na których pragnie oddać głos.

Senat

Projekt ustanawia liczbę senatorów na 96, z których 1/3 będzie powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a 2/3 przez wojewódzkie kolegia wyborcze, złożone z delegatów, wybranych przez obywateli, posiadających prawo wybierania do Senatu z tytułu zasługi osobistej, wykształcenia, lub zaufania do nich obywateli.

Prawo wybierania do Senatu będą mieli: — z tytułu zasługi osobistej — obywatele, odznaczni orderem Orła Białego, orderem Virtuti Militari, Krzyżem lub Medalem Niepodległości, Krzyżem Walecznych, orderem Odrodzenia Polski, lub Krzyżem Zasługi; z tytułu wykształcenia: — a) obywatele, którzy ukończyli szkołę wyższą lub zawodową typu licealnego (liceum pedagogiczne i t. p.), albo szkołę oficerską lub szkołę podchorążych; b) obywatele, którzy przed wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego ukończyli jedną ze szkół równorzędnych z wymienionymi powyżej, albo posiadają stopień oficerski; z tytułu zaufania obywateli: — a) obywatele piastujący stanowisko z wyboru w samorządzie terytorjalnym, a mianowicie członkowie rad wojewódzkich, powiatowych, gminnych i miejskich, oraz członkowie zarządów miejskich; b) obywatele piastujący stanowiska z wyboru w samorządzie gospodarczym, oraz w zarządach zrzeszeń gospodarczych z tym samorządem związanych, a mianowicie radcowie izb rolniczych, przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych związków gospodarczych, oraz organizacji i kółek rolniczych; c) przewodniczący zarządów pracowniczych organizacji zawodowych; d) przewodniczący kół miejscowych stowarzyszeń wyższej użyteczności; e) członkowie zarządów wyższych szczebli organizacyjnych, zrzeszeń powyżej określonych.

Prawo wybierania nie służy jednak tym obywatelom, którzy nie ukończyli lat 30.

Prawo wybieralności do Senatu służy natomiast każdemu obywatelowi, mającemu prawo wybierania do Sejmu, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 40.

Kandydować można tylko w jednym województwie.

Każdy powiat dzieli się na obwody wyborcze liczące około 120 do 150 wyborców do Senatu. Każdy obwód taki wybiera jednego delegata do wojewódzkiego kolegium wyborczego. Wybór delegatów odbywa się na dwa tygodnie przed dniem głosowania do Sejmu na zebraniach obwodowych. Delegaci zbierają się na zebraniach w następną niedzielę po dniu głosowania do Sejmu.

Kolegium wyborcze wylania listę kandydatów, poczem przeprowadza głosowanie w ten sposób, że każdy delegat ma prawo oddać głos na tytułu kandydatów, ilu senatorów wybiera dane województwo.

Z ogólnej liczby 64 senatorów, powołanych w ten sposób przypada:

na m. st. Warszawę oraz woj. kieleckie i łwowskie — po 6 senatorów,
na woj. warszawskie i łódzkie — po 5 senatorów,

na woj. lubelskie, wołyńskie, krakowskie, poznańskie — po 4 senatorów,

na woj. wileńskie, białostockie, tarnopolskie i śląskie — po 3 senatorów,

na woj. pomorskie, nowogrodzkie, poleskie, stanisławowskie — po 2 senatorów.

Po ogłoszeniu wyniku wyborów do Senatu nastąpi w ciągu dni 7-miu powołanie pozostałych 32 senatorów przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

POGRZEB SP. INŻ. CELICHOWSKIEGO.

TORUN. (PAT.) W niedzielę, dnia 2. bm. odbył się pogrzeb sp. inż. Celichowskiego, naczelnika wydziału przemysł-handlowego Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego. O godz. 17-tej z kaplicy szpitala miejskiego wyruszył kondukt żałobny, na czele którego niesiono wieńce. Na pogrzebie reprezentował p. Ministra przemysłu i handlu p. Sokołowski, nac. wydz. przemysłu Min. Przem. i Handlu. Również obecny był p. Wojewoda pomorski Kir-tiklis oraz urzędnicy Urzędu Woj. Pom., dalej delegacje cechów i stowarzyszeń ze sztandarami. Nad grobem przemówienie wygłosił p. wicewojewoda Starzyński i p. Sokołowski, naczelnik wydziału.

PO KATASTROFIE NA KOPALNI „WOLFGANG”.

CHORZÓW. (PAT.) W wyniku kilkunastoletniej akcji ratowniczej na kopalni „Wolfgang” Wawel — nawiedzonej ostatnio katastrofą, wydobyto zwłoki jednego z zaspanych górników Adolfa Radolskiego. W niedzielę o godzinie 14 kolonna ratownicza dotarła do zwłok drugiej ofiary katastrofy Jana Pyrka. Akcja ratunkowa prowadzona jest w dalszym ciągu.

**CZY POSIADASZ
Państwową Odznakę Sportową
(P. O. S)?**

Co słychać?

W KRAJU

+ Sąd klubowy BBWR, wykluczył z listy członków posła Tadeusza Straszynskiego.

+ Film z uroczystości pogrzebu śp. Marszałka Piłsudskiego był dotąd wyświetlany bezpłatnie w 21 miastach (181 kinach), do dnia 21. bm. film wyświetlać będzie jeszcze 445 kin w 381 miastach.

+ W puszczy Białowieskiej urodziły się trzy jałowki żubrze, w tem dwie czyste krwi. Stado żubrów w Białowieży liczy 17 szt.

+ W dniu 5 czerwca rb. wystartują z Warszawy 3 samoloty sportowe, które odbędą lot propagandowy do Lotwy, Estonji i Finlandji.

+ Wypadki przy pracy powodują w Polsce rocznie 900 wypadków ślepoty.

+ W powiecie drohickim powieśli się 12-letni Mikołaj Gryszczuk, ponieważ matka nie pozwalała mu chodzić do szkoły.

+ Na miejsce zmarłego posła Kantorskiego (NPR) wejdzie do Sejmu pos. Brański.

+ Nad Ostrogiem przeszła gwałtowna burza, piorun zabił dwoje ludzi, a grad poczynił poważne szkody.

+ Na przejeżdżający lasem koło Nowego Tomyśla samochód wpadł rogacz, powodując katastrofę. Samochód wpadł do rowu, a jadący w nim odnieśli rany.

ZAGRANICĄ

+ Cały świat obchodzi 25-tą rocznicę śmierci jednego z największych dobroczyńców ludzkości, Roberta Kocha, który wraz z Pasteurem i Roentgenem należy do trójki wielkich odkrywców w dziedzinie medycyny.

+ Podczas trzęsienia ziemi zginęło w Quetta na brytyjskim lotnisku wojskowym 35 osób. Centrum wstrząsów znajdowało się pomiędzy Quetta a Kalat w Beludżystanie.

+ Austriackie sfery gospodarcze zwróciły się do Polski z propozycją zmiany traktatu handlowego, uzasadniając krok ten wybitnie ujemnym saldem na swoją niekorzyść.

+ Wskutek nagłego przyboru wody na rzece Canadain i jej dopływach zostało zalanych w dwóch Stanach, a to w Oklahoma i Texas 45.000 akrów uprawnej ziemi. 4 tys. farmerów zostało bez dachu nad głową i bez środków do życia.

+ Światowe kopalnie rudy rdawej w Jachimowie (Czechosłowacja) ukończyły wydobycie setnego grama radu. Od r. 1855 do 1935 z 71 wagonów rudy otrzymano 100 gramów radu. Produkcja roczna wynosiła 5 gramy, a może być zwiększona do 8 gramów.

+ Podczas ostatnich wyborów na Węgrzech z listy przeciwyżydowskiej został wybrany żyd, pod obcym nazwiskiem. Ministerstwo spraw wewn. unieważniło ten mandat.

+ Parlament szwedzki obchodzi 500-lecie istnienia.

+ Turcja postanowiła święcić niedzielę zamiast dotychczasowego piątku.

+ Społeczeństwo tureckie rozpoczęło zbiórki na 500 samolotów.

+ Chiny ogłosiły karę śmierci za wywóz z kraju srebra, które tam stanowi podstawę wartości pieniądza.

+ Wskutek wybuchu kotła na mandżurskim statku „Tszazun”, straciło życie 19 osób.

+ W kopalni japońskiej nastąpił wybuch, 10 górników zostało zabitych, a 40 odciętych od światła.

+ W Barcelonie skazani zostali po 10 lat więzienia b. premier Camponys i wszyscy członkowie rządu Katalońskiego.

+ Na pływającym samochodzie przepłynął kanał La Manche pomiędzy Calais a Dover Niemiec Jakób Boulig w ciągu 20 minut.

+ W Anglii przeprowadza się próby pędzenia samochodów gazem skompromowanym.

+ W dniu 4. bm. kończy się w Austrii subskrypcja 5% „Pożyczki Pracy”, preliminowana na 175 milionów szylingów.

+ W Medjolanie otwarte zostało muzeum obejmujące wyłącznie pamiątki z wojny światowej 1914-18 r.

WŁAMANIA.

LUBAWA. W Zwiniarzu nieujawnieni sprawcy włamali się przez okno do mieszkania rolnika Ławickiego Franciszka i skradli garderobę i bieliznę oraz inne przedmioty łącznej wartości 792 zł.

ŚWIECIE. W Biechówku w nocy nieznani sprawcy po wybitciu szyby w oknie włamali się do restauracji i składu kolonialnego Szmegalskiego Bolesława i skradli wyroby wódczane, czekoladowe i różne towary kolonialne łącznej wart. 267 zł. Sprawcy udali się następnie do piwnicy, znajdując się pod składem kolonij, i skradli na szkodę Wójcika Józefa i Majki Kazimierza 20 butelek wina wart. 62 zł.

Zwołanie sesji Sejmu i Senatu Zarządzenie P. Prezydenta Rzplitej

W sobotę, 1. bm. w godzinach południowych przybył do gmachu sejmowego szef biura prawnego Prezesa Rady Ministrów p. Władysław Paczoski

Zarządzenie

Prezydenta Rzeczypospolitej

o otwarciu sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Na podstawie art. 12 pkt. e) ustawy konstytucyjnej otwieram z dniem dzisiejszym sesję nadzwyczajną Sejmu dla załatwienia następujących spraw: ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, ordynacji wyborczej do Sejmu i ordynacji wyborczej do Senatu.

Warszawa, dnia 1 czerwca 1935 r.

Prezydent Rzeczypospolitej

(—) I. Mościcki.

Prezes Rady Ministrów:

(—) W. Ślawek.

Zarządzenie

Prezydenta Rzeczypospolitej

o otwarciu sesji nadzwyczajnej Senatu.

Na podstawie art. 12 pkt. e) ustawy konstytucyjnej otwieram z dniem dzisiejszym sesję nadzwyczajną Senatu dla załatwienia następujących spraw: ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, ordynacji wyborczej do Sejmu i ordynacji wyborczej do Senatu.

Warszawa, dnia 1 czerwca 1935 r.

Prezydent Rzeczypospolitej

(—) I. Mościcki.

Prezes Rady Ministrów:

(—) W. Ślawek.

Serce ś.p. Marszałka — w kaplicy św. Teresy

Wilno. — W piątek rano nastąpiło złożenie serca Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w kościele Ostrobramskim św. Teresy. Na peronie przed salą recepcyjną oczekiwali przybycia pociągu z wagonem, w którym złożona była urna z sercem Marszałka Piłsudskiego, min. spr. wewn. Kościalkowski, b. premier Prystor, przedstawiciele władz miejscowych i generalicja. Punktualnie o godz. 7.20 przybył pociąg z wagonem, w którym spoczywała urna z sercem Marszałka. Do wagonu weszli min. Kościalkowski, b. premier Prystor, wojew. Jaszczołt oraz generałowie, za nimi zaś pułkownicy, którzy podjęli lektykę z urną i powoli wyszli z wagonu przez peron. Ulicami Kolejową i Ostrobramską ruszył ku Ostrzej Bramie szpaler ruchomy, który tworzyli dzieci ubrane na białe. Olbrzymie tłumy ludności stały w ciszy. Przed kaplicą oczekiwał ks. biskup Michałkiewicz w otoczeniu duchowieństwa, gdy lektyka z urną zatrzymała się przed Ostrą Bramą, duchowieństwo zaczęło odprawiać modły a oficerowie podjęli lektykę i wnieśli ją do kaplicy. W chwilę potem rozpoczęła się msza św., którą odprawił ks. biskup Michałkiewicz w otoczeniu duchowieństwa. Po nabożeństwie lektykę z urną oficerowie wnieśli do kaplicy św. Teresy, gdzie w filarze została wmurowana urna z sercem. O godz. 9-ej uroczystość złożenia serca Marszałka Piłsudskiego w kościele ostrobramskim św. Teresy została zakończona. Serce Marszałka Piłsudskiego będzie tam spoczywało do czasu, gdy nastąpi uroczyste złożenie go wraz z prochami matki Marszałka w mauzoleum na cmentarzu w Rossie.

SPRAWCY NAPADÓW W POW. WĄBRZESKIM I TORUNSKIM SKAZANI NA WYSOKIE KARY.

TORUN. Toczący się od kilku dni przed Sądem Okręgowym w Toruniu wielki proces o napady rabunkowe w szeregu miejscowości powiat. toruńskiego i wąbrzeskiego zakończony został ub. środy w godzinach popołudniowych wyrokiem na członków szajki bandyckiej, złożonej z 12 osób. Stefan Klimczuk skazany został na 12 lat więzienia, utratę praw hon. i obywatelskich na 8 lat i umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych; Wojciech Błaszczak na 8 lat więzienia i pozbawienie praw przez 6 lat; Jan Kocieniewski na 3 lata więzienia, Henryk Załuszniewski na 2 lata i 6 miesięcy więzienia; Wincenty Górczyński na półtora roku więzienia; Władysław Nadolecka i Józef Bogus po roku więzienia; Aniela Migaśowa, Józef Chojnacki i Jan Bosek po 10 miesięcy; Mieczysław Matłoz na 8 mies.; Leokadja Kocieniewska na 6 mies. Matłozowi i Kocieniewskiej sąd zawiesił wykonanie kary na 3 lata.

SCHWYTANIE ZBIEGÓW Z ZAKŁADU WYCHOWAWCZEGO

KOŚCIERZYNA. Na stację kolejową w Olpuchach przybyło dwóch nieznanych osobników których urzędnicy kolejowi podejrzewali o dokonywanie napadów rabunkowych w powiecie chojnickim. Osobnicy ci, spostrzeższy, iż są przez kolejarzy obserwowani, zbiegli do lasu. Wówczas dyżurny ruchu zarządził pościg z pomocą czterech innych kolejarzy udał się za nimi do lasu, gdzie wezwał uciekających do zatrzymania się. Gdy osobnicy ci nie przystanęli, jeden z kolejarzy, widząc bezskuteczność wezwania, oddał strzał z fuzji, na który osobnicy ci również nie reagowali. Dopiero po przyłączeniu się do pościgu policjanta z posterunku PP. zdolano osobników przytrzymać i stwierdzić ich personalja. Są nimi: Arentowicz Zygmunt lat 18 i Ruhna Jan lat 19 — obaj zbiegli wychowankowie Zakładu Wychowawczego w Wejherowie. Po ich zatrzymaniu stwierdzono, iż wystrzałem z fuzji zostali obaj ranni. Ruhna

odstawiono do szpitala powiatowego w Kościerzynie, zaś Arentowicza do Zakładu Wychow. w Wejherowie.

KONSUL LEON MALHOMME MIANOWANY WICEWOJEWODĄ ŚLĄSKIM.

Były konsul generalny Rzeczypospolitej w Morawskiej Ostrawie p. Leon Malhomme mianowany został wicewojewodą śląskim i objął już urządowanie na swem nowym stanowisku. Jak wiadomo, konsul Malhomme położył wielkie zasługi na polu obrony słusznych praw i interesów ludności polskiej na Śląsku nad Olzą i na Morawach.

WYWOŁAŁ BÓJKĘ — POBITY ZMARŁ W SZPITALU.

KARTUZY. Znany przestępca Kos Józef lat 47, zamieszkały w Małym Kacku (powiat morski) przechodził w towarzystwie drugiego nieznanego osobnika szosą przez majątek Maks (powiat kartuski) zaczepiając słownie pracujących w polu robotników. Podczas powstałej sprzeczki Kos, czując się obrażonym, wydobyl rewolwer i oddał 2 strzały do robotników, raniąc jednego z nich w lewe płuco. Robotnicy korzystając z zacięcia się rewolweru, rzucili się na Kosa i pobili go dotkliwie, tak że przewieziony do więzienia w Kartuzach zmarł następnego dnia.

„10 STRZAŁÓW KU CHWALE OJCZYZNY”.

W niedzielę, dnia 2 czerwca rb. rozpoczęła się w całej Polsce wielka impreza sportowa pod hasłem „10 strzałów ku chwale Ojczyzny”. Imprezę organizuje związek Strzelecki, który z ramienia państwa sprawuje mandat nad rozwojem sportu strzeleckiego w kraju. Celem imprezy ma być dalsze popularyzowanie sportu strzeleckiego w masach społeczeństwa.

Jarmarkina Pomorza

4 czerwiec: BOROWY MŁYN, pow. chojnicki — jarmark ogólny.

KOŚCIERZYNA, pow. kościerski — jarmark ogólny.

LUBAWA, pow. lubawski — jarmark zwierzęcy.

SKORCZ, pow. starogardzki — jarmark zwierzęcy.

TUCHOLA, pow. tucholski — jarmark ogólny.

5 czerwiec: DZIEMIANY, pow. kościerski — jarmark ogólny.

ŚLWICE, pow. tucholski — jarmark ogólny.

ZUKOWO, pow. kartuski — jarmark zwierzęcy.

6 czerwiec: BRODNECA n. Drwęcą, pow. brodnicki — jarmark zwierzęcy.

ŁĄKORZ, pow. lubawski — jarmark ogólny.

RADZYN, pow. grudziądzki — jarmark zwierzęcy.

TORUN — jarmark zwierzęcy.

WEJHEROWO, pow. morski — jarmark ogólny.

ZBLEWO, pow. starogardzki — jarmark ogólny.

7 czerwiec: GRUDZIĄDZ — jarmark zwierzęcy.

LIDZBARK, pow. działdowski — jarmark zwierzęcy.

OSIE, pow. świecki — jarmark ogólny.

TCZEW — jarmark zwierzęcy.

10 czerwiec: KAMIEN, pow. sepołęński — jarmark ogólny.

11 czerwiec: BUKOWIEC, pow. świecki — jarmark ogólny.

CZERSK, pow. chojnicki — jarmark ogólny.

DZIAŁDOWO, pow. działdowski — jarmark zwierzęcy.

12 czerwiec: CHELMŃA, pow. toruński — jarmark zwierzęcy.

KARTUZY, pow. kartuski — jarmark na świnię.

NOWEMIASTO, pow. lubawski — jarmark zwierzęcy.

13 czerwiec: CHOJNICE, pow. chojnicki — jarmark ogólny.

ŁASIN, pow. grudziądzki — jarmark ogólny.

18 czerwiec: BORZYSZKOWY, pow. chojnicki — jarmark ogólny.

GRUCZNO, pow. świecki — jarmark ogólny.

JABŁONOWO - ZAMEK, pow. brodnicki — jarmark zwierzęcy.

WIĘCBORK, pow. sepołęński — jarmark zwierzęcy.

19 czerwiec: BRUSY, pow. chojnicki — jarmark zwierzęcy.

KURZĘTNIK, pow. lubawski — jarmark zwierzęcy.

STAROGARD, pow. starogardzki — jarmark zwierzęcy.

WĄBRZEZO, pow. wąbrzeski — jarmark ogólny.

21 czerwiec: GRUDZIĄDZ — jarmark zwierzęcy.

MROCNÓ, pow. lubawski — jarmark zwierzęcy.

24 czerwiec: PELPLIN, pow. tczewski — jarmark zwierzęcy.

25 czerwiec: LISEWO, pow. chełmiński — jarmark ogólny.

SKARZEWY, pow. kościerski — jarmark zwierzęcy.

SZYMBAK, pow. kartuski — jarmark zwierzęcy i na węgla.

25 i 26 czerwiec: STAROGARD, pow. starogardzki — jarmark kramny.

26 czerwiec: RYBNO, pow. działdowski — jarmark zwierzęcy.

27 czerwiec: NIEZWIĘC, pow. brodnicki — jarmark zwierzęcy.

NOWE, pow. świecki — jarmark zwierzęcy.

SZEMUD, pow. morski — jarmark ogólny.

TORUN — jarmark zwierzęcy.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH O ŁÓDZKIEJ RADZIE MIEJSKIEJ.

W związku z ekscesami, jakie miały miejsce na ostatnim posiedzeniu łódzkiej rady miejskiej w dniu 28-ym maja br., minister spraw wewnętrznych p. Marjan Zyndram Kościalkowski w piśmie z dnia 29-go b. m. do wojewody łódzkiego udzielił radzie miejskiej m. Łodzi upomnienia, oraz wezwał do podjęcia normalnej, prawidłowej działalności i zaniechania nie właściwego postępowania.

W upomnieniu swem minister Kościalkowski podkreśla, że rada miejska dotychczas nie uchwałała budżetu na rok 1935/36, przez co uchyla się od spełnienia swych obowiązków ustawowych i zmusza zarząd miejski do gospodarki poza-budżetowej, oraz że dopuszcza się ona szeregu posiedzeń jaskrawych ekscesów, uwalniających powadze instytucji samorządu terytorialnego i zmniejszających autorytet, jakim powinny się cieszyć organy administracji publicznej.

TRUDNOŚCI WEWNĘTRZNE W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Zapowiedziane zniesienie ustawodawstwa N. F. R. A. (komitetu odbudowy gospodarczej) wywołało w amerykańskim świecie pracy poważne zaniepokojenie. W szeregach robotniczych i pracowniczych istnieją poważne obawy, że przemysł amerykański, niekrepowany obecnie kodeksami N. F. R. A., dążyć będzie do obniżenia zarobków, co doprowadziłoby do wywołania fermentów socjalnych.

Wyrazem niepokojów żywnionych przez robotników amerykańskich jest wczorajsza uchwała delegatów związków górniczych, którzy postanowili w połowie czerwca proklamować strajk, w odpowiedzi na zapowiedzianą obniżkę płac w górnictwie węglowym. Strajk ten objąłby około pół miliona górników.

Zapisz się do L. M. K.

Maj - miesiąc miłości

— „... Maj jest miesiącem miłości...”
 — „... Nie było takiej sprawy duchowej, gdzieby miłość nie grała swej roli. Była mowa nietylko o wierze w Boga, ale i o miłości Boga; była mowa o miłości bliźniego, a kto już nie miał i Boga w sercu i Ojczyzny, to był potwór...”
 — „... Polak nigdy nie walczył z nienawiścią, racją i siłą jego waleczności była miłość Ojczyzny...”
 — „... Społeczeństwo żyć musi bez przerwy, stale sycone wkładem idealistycznym, w którym miłość jest pierwiastkiem zasadniczym, na codzień, na wszystkie potrzeby...”
 — „... Miłość pracuje i odrabia sprawki tych, którzy zajęci nienawiścią, popełniają błędy i burzą...”
 — „... Jeśli naród w najbardziej nieprzyjaznym klimacie wypuszcza liście i rozrasta się, do ludzi jest podobny, ludzi obcych szacunek zdobywa, światu nadzieję rokuje, że na niego liczyć chce, to wszystko zawdzięcza tej niestannej, posłusznej głosowi miłości, pracy...”
 — „... Miłość jest twórcza, nienawiść dziełem może być tylko zniszczenie...”

* * *

Jest w Polsce stronnictwo, które na zewnątrz podaje się jako wyraziciel miłości chrześcijańskiej, a w całym swym rozwoju, od pierwszych chwil swego istnienia po dzień dzisiejszy, uprawia kult nienawiści — partja, której „spiritus movens” w każdym czynie i każdym ustosunkowaniu się do społeczeństwa, jest nienawiść.

Nie miłość, a nienawiść kazała wtedy, gdy z mroków niewoli wylaniał się świt idei niepodległości, szargać część pierwszych bohaterów walk z caratem. Nienawiścią dyszała endecja w r. 1095, gdy więźniów X Pawilonu i tych, których kości bieleją na stokach Cytadeli — nazywała „bandytami”, gdy zohydzała ich w oczach społeczeństwa.

Nienawiść, a nie miłość, dyktowała stanowisko endecji wobec Legionów Polskich, idących w r. 1914 w bój, gdy sama płaszcząc się u stóp generałów carskich ociekała ohydny lojalizmem w przełomowej dla bytu Polski chwili. Nie było wtedy dość mocnej kalumnii, którejby prasa endecka nie ciskała na tych, którzy osmielili się przypiąć do czapek żołnierskich Orła Białego i zamaryć o wolnej Polsce, a nie jej karykaturze „autonomicznej” z łaski cara.

Nie miłość, a nienawiść wytrysnęła z prasy endeckiej, gdy w r. 1918 więzień Magdeburga wrócił do stolicy i począł organizować siłę zbrojną, by ochraniała granice świeżo wyzwolonego z obcej przemocy Państwa. Nienawiść plotkowała o Belwederze; nienawiść kolportowała plotkę o „kradzieży insygnjów koronnych” i o „tajnym druciu” telefonicznym do Moskwy.

Nienawiść, a nie miłość, rozpetęła w najkrytyczniejszym dla Polski momencie — w r. 1920 — orgje paszkwili przeciw Naczelnemu Wodzowi i nienawiść kazała szukać zwycięscy poza krajem, byle laurem nie zdobić czoła Wodza Narodu.

Nienawiść, a nie miłość, wepchnęła rewolwer w rękę narzędzia partji, by „usunąć zawadę”: legalnie przez większość parlamentarną obranego Pierwszego Prezydenta; nienawiść kazała zdeprawować dusze młodzieży, by Elekta obrzuciła na ulicy błotem i pałkami pomściła się na senjorze ruchu niepodległościowego, Bolesławie Limanowskim, za to, że szedł na Zgromadzenie Narodowe, by spełnić obowiązek obywatelski.

Nienawiść, a nie miłość, szerzyła stale defetyzm w kraju wobec każdego poczynania obronnego Polski zagranicą, wobec każdego postępuku rządu, czyto w sprawach gospodarczych, czy walutowych, czy oświatowych, czy wogóle we wszystkich zagadnieniach państwowych.

I choć, przyznać to lojalnie należy, większa część prasy endeckiej zachowała się teraz poprawnie w chwili, gdy Polskę wstrząsnęła wieść o zgonie Józefa Piłsudskiego — to ta sama nienawiść jednak utorowała sobie drogę do szpalt „Gazety Warszawskiej”, aby nie uszanowała Majestatu Śmierci, a nazajutrz po zgonie Marszałka Piłsudskiego, dała odrażające widowisko tego wstrętnego uczucia, na którego określenie brak słów. I ta sama nienawiść toruje sobie nadal kanaliki poprzez szpalty „dalszego ciągu” wypchniętej przez ogólne oburzenie społeczeństwa poza nawias „Gazety Warszawskiej”, mieniającej się obecnie „Dziennikiem Warszawskim.”

* * *

Podaliśmy na wstępie wiązanek przepięknych myśli, utkanych z najsubtelniejszego kwiecia słów, przepojonych miłością.

Wzięliśmy je, kochany czytelniku, skąd? — Zdziwisz się zapewne? z... Nr. 21 „Myśli

GEN. BLOMBERG NA INSPEKCYJ W PRUSACH WSCHODNICH

BERLIN. — Urzędowo komunikują, że minister wojny głównodowodzący armji niemieckiej generał Blomberg wyjechał dn. 1-go czerwca na 3-dniową podróż służbową do Prus Wschodnich. Blomberg będzie obecny w czasie turnieju wojskowego w Wystruciu, następnie dokona inspekcji kilku garnizonów okręgu wschodnio-pruskiego.

ORGANIZACJE WOJSKOWE W AUSTRII

Na zasadzie planu opracowanego przez kierownictwo Heimwehry, przeprowadzona ma być w Austrii w najbliższym czasie gruntowna reorganizacja związków o charakterze wojskowym. Przyjmowanie nowych członków do organizacji wszelkiego typu, zostało narazie wstrzymane do chwili przeprowadzenia „czystki” w szeregach tych organizacji. Chodzi w tym wypadku o usunięcie elementów ideowo — niepewnych, przedewszystkiem narodowych — socjalistów, którzy na skutek instrukcyj wydanych przez kierownictwo partji narodo — socjalistycznej w Niemczech, zaczęli się masowo zgłaszać do austriackich organizacji wojskowych. Po przeprowadzeniu czystki wszystkie austriackie formacje wojskowe będą zunifikowane i poddane jednolitemu kierownictwu, na czele którego stanie obecny szef Heimwehry, wicekanclerz książe Starhemberg. Zunifikowane organizacje wojskowe otrzymają jednolite umundurowanie, którego fabrykację już rozpoczęto.

LETNIE ULGI PRZEJAZDOWE NA POLSKICH KOLEJACH PAŃSTWOWYCH

W związku ze zbliżającym się letnim sezonem turystycznym, polskie koleje państwowe przyznały cały szereg ulg przejazdowych dla turystów i osób, udających się do uzdrowisk i letnisk.

Grupy turystów, należących do klubów turystycznych otrzymają zniżkę przy przejeździe 5 osób w wysokości do 35%. Korzystać z tych zniżek będzie również Polski Związek Kajakowy. Podobnie, jak w zeszłym roku, turyści mogli przy przejazdach pojedynczych wykupywać bilety 1.000 lub 2.500 kilometrowe.

Osobom powracającym z uzdrowisk oraz z letnisk nadmorskich w sezonie do 15-go czerwca i po 1-szym września przyznana będzie ulga powrotna równa wysokości opłat tabeli urzędniczej.

Rozszerzone zostaną ulgi te, zw. weekendowe na przejazdy z Warszawy, Bielska, Bydgoszczy, Śląska, Gdańska, Gdyni, Lublina, Łodzi, Poznania, Radomia, Rzeszowa, Stanisławowa, Tarnowa, Wilna i t. p. Ważne one będą w dni świąteczne i niedzielne. Opłaty za bilety pobierane będą według taryfy urzędniczej.

Wycieczki z zagranicy otrzymają — w zależności od liczebności grupy — 35—50% zniżki.

Uczestnicy wycieczek morskich linją Gdynia-Ameryka otrzymają ulgi według taryfy urzędniczej.

Pielgrzymki do Częstochowy, Ostrej Bramy i Kalwarii Zebrzydowskiej otrzymają nieco większe ulgi od dawniejszych. Dla innych miejscowości, odwiedzanych przez pielgrzymów przyznawać będą zniżki poszczególne dyrekcje kolejowe.

LUDOŻERCY NIE KONSUMUJĄ PALĄCYCH PAPIEROSY.

Francuski lekarz i podróżnik, Anelerc de la Rue, który powrócił do Stanów Zjednoczonych po dłuższej podróży z wysp Nowe Hebridy, oświadczył, że palaczom nie grozi żadne niebezpieczeństwo ze strony ludożerców. Nikotyna dodaje mięsu ludzkiemu taki posmak, którego żaden ludożerca nie znieśnie. Uczony francuski twierdzi, że wszyscy biali na tych wyspach palą, aby siłą faktu uchronić się przed apetytami krajowców. (P.A.A.)

Narodowe” z 26 b. m. Wypłynęły te słowa z pod pióra p. Zygmunta Wasilewskiego, jednego z senjorów publicystyki... endeckiej.

Więc wiedzą, co to miłość! Wiedzą, co to „potwór” nienawiści!

Ale w czynie, w każdym postępku, w każdym działaniu, kierują się czemś wręcz przeciwnem.

Wyciąć i zachować

Kto i ile subskrybował na Pożyczkę Inwestycyjną

W Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Golubia

Nazwisko i imię subskrybenta	Miejsce zamieszkania	Kwota subskrybowana	Pokr. 6 proc Pożyczką Narodową
Modrow Piotr	Golub, Wodna	100.—	50.—
Gotszalk Teodor	Golub, Toruńska	300.—	
Dyrektor Fa. Rotr.			
Szewczyk Stanisław	Golub, Wodna	200.—	100.—
pracown. Fa. Rotr.			
Lipka Chaskiel	Dobrzyń Rynek 4	100.—	50.—
pracown. Fa. Rotr.			
Torończykówna Roz.	Golub, Toruńska	100.—	50.—
pracown. Fa. Rotr.			
Cywiński Łukasz	Golub, Rynek	200.—	100.—
pracown. Fa. Rotr.			
Linde Jan, Aleksander	Golub, Toruńska	300.—	
kierownik Fa. Rotr.			
Petersilje Jakób	Golub, Toruńska	200.—	100.—
pracown. Fa. Rotr.			
Gąsecki Zdzisław	Golub, Rynek 12	400.—	200.—
pracown. Fa. Rotr.			
Małachowski Eljasz	Golub, Rynek	100.—	50.—
Bogucki Józef	Golub, Rynek	200.—	100.—
Riesenfeld Adolf	Golub, Rynek	1.000.—	500.—
Przybyszewski Stan-	Golub, Rynek	100.—	
Kirszbaum Luzer	Golub, Rynek	200.—	100.—
Kuźmiński Wiktor	Golub, Rynek	100.—	50.—
Paczyński Karol	Golub, Kościelna	100.—	50.—
Antoszkiewicz Henryk	Golub, 17 stycznia	100.—	50.—
Hole Franciszek	Golub, Szopena	100.—	50.—
Rozwadowska Filomena	Golub, Rynek	200.—	100.—
Tuliszewski Władysław	Golub, Rynek	200.—	100.—
Walterówna Wanda	Golub, Rynek	100.—	50.—
Jakacki Józef	Golub, Rynek	100.—	50.—
Hirsch Samuel	Golub, 17 Stycznia	600.—	300.—
Ratyński Eugenjusz	Golub, Rynek	100.—	50.—
Nowicki Bonifacy	Golub Szopena	100.—	50.—
Foerster Adolf	Lisewo — Młyn	400.—	200.—
Ks. Kownacki Bron.	Golub, Kościelna	200.—	100.—
Malowańczyk Salom.	Golub, 17-Stycznia	200.—	100.—
Strzelewicz Stanisława	Golub, Rynek	200.—	100.—
Eisenack Erich	Golub, Rynek	200.—	
Jordan Tomasz	Golub, Rynek	200.—	
Koch Wilhelm	Golub, Szopena	100.—	
Dr Korydlewski Tad.	Golub, Rynek	200.—	100.—
Woroch Michał	Golub, Rynek	100.—	
Olszewski Stefan	Golub, Rynek	100.—	
Rutkowski W.	Golub, Zamkowa	100.—	
Kruzowa W.	Golub, Rynek	100.—	
Lewin Abraham	Golub, Rynek	200.—	100.—
Fanzlau Otilie	Golub, Brodnicka	500.—	
Golus Józef kurator spadku po Czerwińskiej	Golub, Rynek	100.—	
Kita Jakób	Golub, Rynek	100.—	
Czarnobroda Szmul.	Golub, Toruńska	100.—	
Jentkiewicz Franc.	Golub, Rynek	100.—	
Holtz Icek Abrah.	Golub, 17-Stycznia	100.—	50.—
Krakowski Eugenjusz	Golub, Hallera	100.—	50.—
Pracownicy Zarządu Miejskiego Golub Golub		1.300.—	450.—

W Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Kowalewa

Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Kwota subskrybowana	Oblig. 6 proc Pożyczki Narodowej
K. K. O. i urzędnicy	Kowalewo	600.—	250.—
Zarząd Miejski i urzędnicy	"	1.300.—	300.—
Koczorowski Czesław	"	200.—	100.—
Stankiewicz Józef	"	600.—	250.—
Not. Dietl Roman	"	400.—	
Wojciechowski Szczepan	"	100.—	50.—
Piotrowski Alojzy	"	100.—	50.—
Kentzer Roman senjor	"	400.—	200.—
Maciejewska Wanda	"	100.—	50.—
Garbrecht Maks.	"	100.—	50.—
Ciemny Bolesław	"	100.—	50.—
Anuszak Jerzy — pastor	"	100.—	
Dynowski Antoni	"	100.—	50.—
Starościakowa Agnieszka	"	100.—	50.—
Budzikowski Antoni	"	200.—	100.—
Nadolska Marja	"	100.—	50.—
Stencłowa Ludwika	Pluskowęsy	200.—	
Ks. Puppel Alojzy	Kowalewo	100.—	50.—
Ks. Juchta Józef	"	100.—	50.—
Juśkowiak Walenty	"	200.—	100.—
Głowczewski Kazimierz	"	100.—	
Przybyszewski Tadeusz	"	100.—	
Fafińska Teresa	"	100.—	
Ziętak Wacław	Zapluskowęsy	100.—	
Grabowski Teodor	Mlewo	100.—	50.—
Ks. Rogalski Jan	Srebrniki	100.—	
Lenczewski Jan	Sierakowo	100.—	50.—
Garbrecht Alfred	"	100.—	50.—
Cała Władysław	Gapa	100.—	50.—
Klimek Władysław	Pływaczewo	100.—	
Tomaszewski Jan	Lipnica	100.—	50.—

Do 5 czerwca należy uiścić II ratę POŻYCZKI INWESTYCYJNEJ

Oddłużenie w rolnictwie

Rozdział VII. WOBEK SKARBU PAŃSTWA I INSTYTUCJI ULGI W DŁUGACH PRYWATNO-PRAWNYCH PRAWA PUBLICZNEGO.

Do grupy tych długów należą wszystkie zobowiązania rolników wobec:

- 1) Państwa, jego przedsiębiorstw i instytucji,
- 2) związków samorządowych, przedsiębiorstw i instytucji tych związków (z wyjątkiem gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych),
- 3) ubezpieczalni społecznych.

Nie można przytem zapominać, że chodzi tu o zadłużenie, które nie powstało z tytułu podatków (państwowych i komunalnych), oraz świadczeń społecznych (składki w ubezpieczalniach społecznych).

Chodzi więc tu o długi takie jak np.: z tytułu zakupionego drewna w lasach państwowych, z tytułu dzierżaw domen państwowych oraz wszelkich innych tytułów prywatno-prawnych w takich instytucjach jak: monopole państwowe (tytoniowy, spirytusowy, solny), elektrownie komunalne lub państwowe i gazownie itd.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. artykułem 12-tym upoważniło Radę Ministrów do udzielenia ulg w zakresie tej kategorii długów, obowiązując Radę Ministrów do stosowania ulg analogicznych (czyli takich samych) jak w odniesieniu do długów zaciągniętych na rynku kredytu niezorganizowanego, czyli przez rozterminowanie na lat 14 po oprocentowaniu 3% rocznie.

Rozdział VIII. ZALEGŁOŚCI W PODATKACH I ŚWIADCZENIACH PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH ORAZ INNYCH INSTYTUCJACH PRAWA PUBLICZNEGO. Wszelkie zaległości podatkowe wobec Państwa

i samorządów a także świadczenia wobec instytucji prawa publicznego (składki w ubezpieczalniach społecznych itp.) zostały unormowane ustawą ramową z dnia 10 marca 1932 r., która dotyczy zaległości powstałych przed dniem 31 października 1931 r. i obejmuje podatki — gruntowy, dochodowy, majątkowy i spadkowy wraz z dodatkami państwowymi i komunalnymi.

Ponieważ w ostatnich czasach jest rozpatrywana przez Rząd sprawa bardziej gruntownego rozwiązania tej kategorii zaległości, przeto ograniczamy się w tej chwili tylko do powyższej wzmianki pozostawiając szczegółowe rozpatrzenie tego zagadnienia do chwili, kiedy ukażą się definitywne rozporządzenia.

Rozdział IX. POZOSTAŁE PRZEPISY ULATWIAJĄCE ROLNIKOM SPŁATĘ DŁUGÓW

A. Zapobieganie skutkom trudności płatniczych.

W tym względzie ukazała się ustawa z dnia 25 sierpnia 1935 r.

o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie (Dz. Ust. Nr. 72, poz. 652).

Zawiera ona w sobie przepisy dotyczące odroczenia wyplat i układu sądowego.

B. Parcelacja oddłużeniowa

Następujące akty prawne umożliwiają zadłużonym rolnikom spłatę swych długów za pomocą parcelacji oddłużeniowej:

1) Ustawa z dnia 12 marca 1932 r. o ulatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. Ust. R. P. Nr. 25, poz. 221).

2) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. w sprawie uzupełnienia ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ulatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 816).

3) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. Ust. R. P. Nr. 72, poz. 654).

4) Ustawa z dnia 29 marca 1935 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o ulatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne i w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 sierpnia 1932 r. o segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. Ust. R. P. Nr. 51, poz. 271).

5) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Ministra Reform Rolnych z dnia 6 czerwca 1932 r. w sprawie Komisji przewidzianych w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o ulatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. Ust. R. P. Nr. 50, poz. 472).

6) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 lipca 1932 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu o emisji złotych 4½%-owych listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego, serji pierwszej i o pożyczkach w tych listach udzielanych. (Dz. Ust. R. P. Nr. 75, poz. 677).

7) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30. III. 1935 r. o przyjmowaniu złotych 4½%-owych listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego Serji I-szej na spłatę zaległości podatkowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 24, poz. 198).

Parcelacja oddłużeniowa odbywać się może na podstawie decyzji właściwego wojewody i ma na celu ulatwienie spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających hipoteki gospodarstw wiejskich. — Spłaty te mogą odbywać się bądź w drodze bezpośredniego oddania ziemi wierzycielom bądź w drodze splacenia długu w gotówce, uzyskaną za sprzedane grunty. Działki sprzedawane przy parcelacji oddłużeniowej mogą być obciążone stosunkowo do ich wartości częścią długów, które obciążały hipotekę parcelowanego gospodarstwa.

(Koniec)

Szczęśliwa dwunastka

Oprócz Krakowa, który jako zdobywca miliona w IV-ej klasie 32-ej Loterii Państwowej, stał się namilszem wybrańcem Fortuny i inne

miasta i zakątki kraju miały swoją szczęśliwą passę. Śląsk np. otrzymał sporą dawkę złota, w postaci 100.000 wygranej, o czym już pisaliśmy.

Na powyższej fotografii widzimy grupę koleżeńską pracowników Gwarectwa Węglowego w Rudzie Śląskiej, która nabyła do spółki ćwiartkę losu Nr. 143170. Na numer ten podło w IV klasie 50.000 zł.

Chociaż uczesników jest dwunastu, z pew-

nością jednak wszyscy mają wielką satysfakcję, trochę gotówki, a co za tem idzie — możliwość wzięcia udziału w 33-ej Loterii Państwowej, która zapowiada prócz zwykłych czterech klas — dodatkowe bezpłatne ciągnięcie gwiazdkowe.

—o—

Rejestracja umów o naukę uczniów przemysłowych i handlowych

Izba Przemysłowo - Handlowa w Gdyni ponownie przypomina o ciążyącym na wszystkich przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych obowiązku rejestracji umów o naukę uczniów. Umowę należy przesłać w 5-ch egzemplarzach, z których jeden zostaje w aktach Izby.

W biurze Izby nabyć można drukowane wzory umów, zawierające główne postanowienia prawa przemysłowego, dotyczące umów o naukę w przemyśle i handlu. Cena 1 egz. umowy wynosi 10 gr, zaś opłata za rejestrację umowy zł 5, która to kwota należy wnieść do kasy Izby wzgl. wpłacić na konto czekowe PKO. 204.415.

Izba z naciskiem podkreśla, że obowiązek rejestracji umów uczniów w Izbie Przem. - Handlowej wynika z prawa przemysłowego i nierejestrowanie umów podlega sankcjom karnym, przewidzianym w art. 126 tegoż prawa (grzywna do 1000 zł) i areszt do dni 14), oraz w art. 6 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 15. 7. 27 r. o Izbach Przem. - Handlowych (grzywna do 300 zł).

Niezależnie jednak od tego, że rejestracja umów w stanowi obowiązek przez prawo przewidziany, Izba podkreśla, że sporządzenie umowy na piśmie oraz jej zarejestrowanie leży w bezpośrednim interesie i a r ó w n o przedsiębiorstwa, jak i uczniów. Pomijając nawet kwestję należytego unormowania stosunku nauki i obustronnych praw i obowiązków, należy zaznaczyć, że przedsiębiorstwo, które zarejestrowało umowy o naukę uczniów korzysta z następujących udogodnień:

- a) uczniów zatrudnionych na podstawie zarejestrowanej w Izbie umowy nie wlicza się do ogólnej liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwie pracowników, co wpływa na wysokość kategorii świadectwa przemysłowego;
- b) w zakresie ubezpieczenia robotniczego na zasadzie ustawy o ubezpieczeniu społecznym: uczniowie przemysłowi, odbywający naukę na podstawie zarejestrowanej umowy, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego, a winni być ubezpieczeni tylko w zakresie ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego.

Izba wzywa wszystkie przedsiębiorstwa, które niedopełniły dotychczas obowiązku rejestracji, do zgłoszenia umów do dnia 1 lipca 1935 r. Po tym terminie Izba zwróci się do odpowiednich organów celem przeprowadzenia kontroli, czy przedsiębiorstwa dopełniły powyższego obowiązku.

Wobec zachodzących często nieporozumień Izba ponadto wyjaśnia, że w myśl prawa przemysłowego za „przemysł” uważa się wszelkie zatrudnienie zarobkowe lub przedsiębiorstwo, wykonywane samoistnie i zawodowo, bez względu na to, czy jest ono wytwarzające, przetwarzające, handlowe lub usługowe. Wobec powyższego „ucznieniem przemysłowym” jest tak uczeń zatrudniony w zakładzie przemysłowym jak i handlowym. Wydane przez Izbę drukiem formularze „Umowy o naukę w przemyśle” mają zatem zastosowanie tak w przemyśle jak i w handlu.

Znamienna mowa hitlerowskiego ministra

BERLIN. (PAT.) Na zebraniu kierowników politycznych organizacji narodowo-socjalistycznej w Erfurcie minister Frick wystąpił z doniosłą mową, w której oświadczył m. in., że sukcesem polityki narodowo-socjalistycznej jest odzyskanie niezależności i swobody zbrojeń Niemiec. Po ostatniej mowie Hitlera inne mocarstwa mają do wyboru przyjąć wyciągniętą dłoń lub też odrzucić. — Minister oczekuje, że w najbliższym czasie nastąpią konkretne posunięcia w tym kierunku. W drugiej części przemówienia minister Frick z niezwykłą stanowczością wystąpił przeciwko radykalnemu kierunkowi narodowych socjalistów, niezadowolonych z dotychczasowego tempa rewolucji hitlerowskiej. — O stosunku państwa do kościoła minister oświadczył: Partja i państwo nie wtrącają się do spraw religijnych, ale strzec będą bacznie, aby kościół nie wykraczał poza swój teren. Zadaniem kościoła jest duszpasterstwo, a nie polityka i tu będziemy bezwzględni.

Przesilenie gabinetowe we Francji

DYMISJA RZĄDU FLANDINA

PARYŻ. 1 czerwca. — Gabinet Flandina został w nocy obalony. Misję utworzenia nowego rządu otrzymał przewodniczący Izby deputowanych Buisson, który zapowiedział utworzenie rządu szerokiej koncentracji narodowej, obejmującej stronnictwa prawicowe, radykałów społecznych i socjalistów.

Trudno w tej chwili przewidzieć bezpośrednie konsekwencje wczorajszego przesilenia. — Jedno zdaje się tylko nie ulegać wątpliwości, że sytuacja jest bardzo poważna i że przesilenie obecnie jest jednym z najpoważniejszych, jakie przyżywała Francja od końca wojny światowej.

Pierwszym pytaniem, jakie staje przed nowym rządem jest powstrzymanie panicznego nastroju w kraju i obaw co do losów franka. — Jeżeli nowemu rządowi uda się przywrócić zachwiane machinacjami spekulacyjnymi zaufanie w trwałość waluty francuskiej, sytuacja może być uratowana. W przeciwnym razie stanęlibyśmy przed możliwościami nowych wstrząsów wewnętrznych we Francji, które w obecnej napiętej atmosferze europejskiej mogą być podwójnie niebezpieczne.

Silna Francja, mająca ustabilizowane warunki gospodarcze i polityczne jest ostoją pokoju europejskiego. Słabość Francji stanowi poważne niebezpieczeństwo dla akcji pokojowej. Z tego względu wypadki rozgrywające się nad Sekwaną zasługują na jaknajbardziej z naszej strony uwagę.

Nowy rząd Francji

Skład nowego rządu francuskiego przedstawia się następująco:

Prezydjum Rady ministrów i ministerstwo spraw wewnętrznych. — Fernand Bouisson.

Ministrowie stanu bez teki — Józef Cailaux, Edward Herriot, Ludwik Marin i marszałek Petain.

Sprawy zagraniczne — Laval, sprawiedliwość — Pernot, obrona narodowa — gen. Maurin, marynarka — Pietri, lotnictwo — gen. Denain, oświata i handel — Laurent Eynac, finanse — Palmade, oświata — Mario Rouston, roboty publiczne — Paganon, kolonje — Rollin, praca — Frossard, emerytura — Perfetty, rolnictwo — Henri Roy, zdrowie — Lafont, poczta i telegraf — A Mandel, podsekretarz stanu w prezydjum Rady ministrów — Catala.

Zastąpienie ustępującego ministra marynarki handlowej Bertranda nastąpi po jego powrocie z Nowego Yorku.

Palmade zrzekł się teki finansów, wobec czego stanowisko ministra finansów obejmuje Cailaux.

Odmówił również udziału w rządzie Henri Roy, wskutek czego tekę rolnictwa powierzono Acquier, który w gabinecie Flandina był ministrem pracy.

Czy jesteś członkiem

Ligi Morskiej i Kolonjal.

SZCZĘŚLIWA KRAKOWIANKA

Przeszło 18 milionów, które wypłaciła Loteria w ostatniej 4-jej klasie, ukończonej przed kilku dniami, rozdzielone zostało prawie po wszystkich miastach, miasteczkach i zakątkach Rzeczypospolitej. Niektóre jednak miejscowości były przez Fortunę uprzywilejowane, np. Kraków, gdzie padł milion i sporo innych większych wygranych. Do tego grona wybranych Krakowian należy i pani S., której fotografię poniżej podajemy.

Pani Zofia S. jest urzędniczką. Posiadała tylko ćwiartkę losu Nr. 181.917, na który padło 50.000 zł. Wygrała zatem na czysto 10.000 złotych, a suma jednak jest znaczna, pozwoli jej spokojnie patrzeć w przyszłość.

Zresztą p. Z. S. nie zamierza zadowolnić się dotychczasowymi wynikami gry i nabyła już los do I-jej klasy 33-jej Loterii, której ciągnięcie rozpoczyna się 19 b. m. Jak wiadomo, Loteria ta, oprócz zwykłych czterech klas przewiduje jeszcze dodatkowe bezpłatne ciągnięcie gwiazdek.

NOWY PRZYSTANEK NA LINII ŁÓDŹ FABR. — WARSZAWA GL.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie, telegram Nr. 12/81 z dnia 21. V. zawiadamia, że poczynając od środy 22 maja rb. wyznacza dla poc. Nr. 314 komunikacji Łódź—Fabr. — Warszawa Gl. postój poniżej minuty na przystanku osob. Ursus bez zmiany rozkładu jazdy przyj. na p. o. Ursus 23 m. 32 odj. 23 m. 32

KRONIKA
Kalendarzyk

Data	Miesiąc	Dzień	Św. katol.	Stońce	
				wschód	zachód
3	Czerwiec	P.	Erazma	3,20	19,48
4	"	W.	Franciszka	3,20	19,49
5	"	Ś.	Bonifacego	3,19	19,50

LIGA MORSKA I KOLONJALNA KOŁO WĄBRZEŃNO NA MUZEUM ZIEMI POMORSKIEJ.

Na zebraniu zarządu koła Ligi Morskiej i Kolonjalnej oddział w Wąbrzeźnie, odbytem w dniu 29 maja — uchwalono wyasygnować na rzecz budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marsz. Piłsudskiego — kwotę 20 (dwudziestu) złotych.

NOWA APTEKA W NOWEJ SIEDZIBIE.

Z dniem 1 czerwca przeniósł p. Wacław Jankowski „Nową Aptekę” do domu p. Balcerskiego.

KTÓRA GODZINA?

Zegar na wieży kościoła ewangelickiego wskazuje obywatelstwu czas. Nikt nie może sobie jednakże wylumaczyć, dlaczego na wszystkich tarczach zegarowych czas nie jest równy? Różnica dochodzi kilku minut. Bardziej „światli” twierdzą, że im większy wiatr, tem większa różnica. Może fachowcy wyjaśnią jaka jest istotna przyczyna tego zjawiska.

PRZEDŁUŻENIE TERMINU KONKURSU L. O. P. P. DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

Panom Kierownikom Szkół podaje się do wiadomości, że termin nadsyłania wyróżnionych odpowiedzi do Obwodu Powiatowego przedłuża się do 6 czerwca 1935 r.

Obwód Powiatowy L. O. P. P.

ZJAZD GOSPODARCZY BBWR. GMINY WĄBRZEŃNO.

odbył się w niedzielę dnia 2. 6. 35 r. o godzinie 12-tej w hotelu pod „Białym Orłem”. Obecni P.P. przewodniczący sekcji gospodarczej na powiat Wąbrzeźno p. B. Szczuka, delegat z Pow. Sekretarjatu prof. Wesolowski, przewodniczący Gminnego Koła BBWR Chrzanoski, podwójci Lipecki, Sekretarze Gminni, radni soltysi i mieszkańcy gminy w ilości około 50 osób.

Powiat wąbrzeski
na Muzeum Ziemi Pomorskiej
Im. Marszałka Piłsudskiego

Doniosłość wybudowania Muzeum Ziemi Pomorskiej by w ten sposób utrwalić pamięć śp. Marszałka Józefa Piłsudskiego — znalazła we wszystkich warsztatach naszego powiatu należyte zrozumienie.

Dowodem tego zorganizowane komitety zbiórki jakie zostały w sobotę ub. wybrane w Kowalewie i Golubiu.

O godz. 15.30 w Magistracie w Kowalewie, odbyło się zebranie przedstawicieli miejscowych organizacji, celem wybrania komitetu.

Do zgromadzonych przemówił wicestarosta p. Jan Cwinarowicz wyjaśniając konieczność powstania tego gmachu — pomnika w stolicy województwa.

Stronę techniczną, przeprowadzenia zbiórki omówił skarbnik komitetu powiatowego kier. p. Jan Nałęcz.

Po dyskusji ustalono sposób przeprowadzenia zbiórki, poczem wybrano komitet, do którego weszli: jako przewodniczący burmistrz p. Kossek, skarbnik p. Szałucki.

O godz. 16.30 odbyło się zebranie z podobnym porządkiem w Golubiu.

Przewodniczącym komitetu na m. Golub wybrano p. Dyr. Gotszalka, skarbnikiem p. Worocha, sekretarzem p. Wolffa.

Podobnie jak w miastach tak i na terenie wszystkich gmin powstają komitety zbiorcze.

Inicjatywę rzuconą przez P. Wojewodę Pomorskiego winny podjąć najszerze sfery społeczeństwa naszego powiatu. — Każdy chociaż najskromniejszym datkiem niechaj przyczyni się do powstania Muzeum Ziemi Pomorskiej i w ten sposób najlepiej uczci pamięć Największego Bojownika o Wolność naszej Ojczyzny.

Wycieczka do Krakowa nie odbędzie się

Wobec tego, że Ministerstwo Komunikacji przyznało pielgrzymce z Wąbrzeźna ulgowy przejazd do Krakowa pod tym warunkiem, że pielgrzymka zatrzyma się w Krakowie tylko przez jeden dzień, tj. od rana do godzin wieczorowych, komitet urządzający wycieczkę postanowił ją odwołać, gdyż zwiedzenie Krakowa w tak krótkim okresie czasu byłoby niemożliwym. Jest wysoce prawdopodobnym, że projektowana pielgrzymka odbędzie się na jesieni. —

Zjazd zagał p. B. Szczuka witając obecnych i zarządzając 1 minut. milczenie dla uczczenia pamięci Wodza Narodu śp. Józefa Piłsudskiego. Następnie zabrał głos p. prof. Wesolowski i w obecnym referacie przedstawił stan gospodarzy w Polsce w związku ze stonkami gospodarczymi w świecie, hojnie obdarowany oklaskami za treściwe i wyczerpujące omówienie zagadnienia tak bardzo ważnego zwłaszcza dla rolników. Drugi z kolei odczyt aktualny dla rolników wygłosił p. B. Szczuka na temat położenia rolnictwa na Pomorzu w dobie dzisiejszej naświetlając szczegółowo wielkie sprawy związane z obecną sytuacją w rolnictwie.

W związku z powyższymi referatami przedstawił sekretarz Gminy p. Sławirski bołazki trapiące dawniejsze gminy jednostkowe w dziedzinie gospodarczej i które obecnie mogą być rozpatrzone i skutecznie zlagodzone na terenie gminy zbiorowej. Dziękując za inicjatywę obecnym przedstawicielom BBWR. wysunął następujące plany robót mogących być w pewnej mierze dokonane sposobem szarwarkowym

- 1) Dokończenie budowy drogi ze Stanisławek do Gzik;
- 2) Meljoracja w Łabędziu według już istniejącego projektu i naprawa drogi szkolnej;
- 3) Naprawa drogi w Jarantowicach do Łopatek i pod Stanisławki o łącznej przestrzeni około 6 km. i podmurowanie domu dla ubogich gminnych, na co już zwieziono około 10.000 sztuk cegieł.
- 4) Odwodnienie łąk w Myśliwcu i naprawa dróg publicznych;
- 5) Naprawa drogi z Katarzynek do Prus, należącej do Urzędu Ziemskiego w Grudziądzu, która jest niemożliwa do przebycia, Sprawa ta jest bardzo nagląca;
- 6) Naprawa drogi z Wąbrzeźna do Walczyka;
- 7) Naprawa drogi z Czystochlebia do Ludowic i prowadząca przez Gniłki.

Sprawy powyższe wywołały ożywioną dyskusję co świadczy o wielkiem zainteresowaniu się mieszkańców gminy temi zagadnieniami.

Na zakończenie zachęcił p. B. Szczuka zebranych do złożenia ofiar na rzecz budowy Muzeum Narodowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu i solwował zebranie o godz. 14.30.

PRZEDSIĘBIORSTWO NOCNEJ STRAŻY „PROSNA” W WĄBRZEŃNIE.

Na terenie naszego miasta, za przykładem innych miast, organizuje się nocną straż, która czuwać będzie nad dobytkiem obywateli. Ponieważ w naszym mieście coraz częściej slychać o dokonywaniu kradzieży i włamań, istnienie takiej straży nocnej jest bardzo pożądaną a nawet konieczną.

Obywatele, kupcy, przemysłowcy i właściciele nieruchomości, którzy powierzają strażenie swego domu strażnikom „Proсны” będą mogli spać spokojnie, gdyż za nich będą czuwać ludzie, specjalnie do tego powołani. Straż

nocna współpracuje z organami policyjnymi. — Strażnicy są umundurowani i dostatecznie uzbrojeni i czuwać będą w przydzielonych sobie obwodach. Opłaty za te ubezpieczenia są bardzo minimalne.

W zrozumieniu więc własnego dobra powinni wszyscy obywatele naszego miasta przyczynić się do rozwinięcia tej tak pożytecznej placówki w Wąbrzeźnie.

Im liczniejsze posterunki będzie mogła utrzymać „Proсны”, tem bardziej zmniejszy się możliwość pełnienia kradzieży, ewentualnie mogą nawet kradzieże zniknąć w naszym mieście zupełnie gdyż ryzyko pełnienia ich będzie bardzo duże.

SIOSTRA MARTA JEST SZPIEGIEM.

Oto oczekiwany film. Po raz pierwszy w Wąbrzeźnie wyświetla kino „Stońce” w poniedziałek 3 i we wtorek 4 bm.

Jest to film jakiego jeszcze nie było, nowa era w kinematografii, oraz największa zdobycz filmowa. Epokowy film angielski mówiony i śpiewany w języku polskim. Film będący przedmiotem entuzjazmu całego świata, osnuty na tle prawdziwych zdarzeń z czasów wojny światowej W rolach głównych znany Conrad Veidt oraz uroczna Madeleine Carroll.

Golub

— Spółka trzech. — Borzestowski Józefa z Golubia Sąd uznał winnym, że w maju 1935 r. w Nowymylnie na szkodę Artura Kaliesza zabrał 1 hebel w celu przywłaszczenia, i zasądził go za to z art. 257 § 2 i art. 52 k. k. na dwa tygodnie aresztu. Dalej zabrał on w październiku 1934 r. Kaliesowi w Nowymylnie: 1 kurtkę, 1 plan płócienny, 1 kłupę, 1 hebel i 1 świder o łącznej wartości około 50 zł, za co otrzymał dalsze 5 tygodni aresztu. Na podstawie art. 51 k. k. złączono mu te kary na jeden miesiąc aresztu.

Wspólnik jego Lubs Walter z Lisewa oskarżony był o ten sam występki; zabrał on Kaliesowi w maju 1935 roku - żelazny katomierz, za co go zasądono na 2 tygodnie aresztu.

Jako trzeci tej spółki Abend Ryszard z Lisewa za kradzież w październiku 1934 r. 1 świdra na szkodę Kaliesza na zasadzie tych samych przepisów karnych otrzymał 2 tygodnie aresztu.

Na zasadzie art. 61 k. k. Lubsowi i Abendowi zawieszono wykonanie kary warunkowo na przeciąg lat 2.

Kowalewo

ZIEMIE Z GROBU WETERANA 1865 R. NA KOPIEC Ś. P. MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO poniosła pieszco delegacja Placówki Powstańców i Wojaków O. K. VIII w Kowalewie,

W niedzielę, dnia 2 czerwca br. odbyło się w szkole rolniczej męskiej w Kowalewie nadzwyczajne zebranie Placówki Powstańców i Wojaków O. K. VIII, w Kowalewie, które zaszczycili swą obecnością pp. burmistrz Kossek, notariusz Diel, notariusz z Kościerzyny mgr. J. Kornau, kier. Sądu Grodzkiego Madejski, kier. szk. Gierszewski Józef, prezes Z. S. oddz. męsk. Ziółkowski oddz żeńsk. Ziółkowska, nac. urzędu poczt. Onasz, Km-dt PPP. Buczek, prezes organizacji gospodarczej BBWR., Dynowski, prez. Zw. Inwalidów Woj. R. P., Józef Szałucki, delegatka Szkoły Roln. żeńskiej i przew. Kola Gospodyń Wiejsk. p. Pościardowska oraz liczne zastępy publiczności. — Prezes Skaja zagał zebranie hasłem „Wolność”. Komendą „Baczność!” rozpoczęto ważniejszy akt zebrania. Prezes Skaja odczytał akt erekcyjny następującej treści:

Uczelisz pamięć

ś.p. Marszałka Piłsudskiego składając ofiarę na „Muzeum Ziemi Pomorskiej”

„W najgłębszym holdzie Wodzowi Narodu, Wskrzescielowi i Odnowicielowi Państwa Polskiego Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, ziemię z grobu Powstańca 1865 r. śp. ppor. Wojciecha Falarskiego z Kowalewa pow. wąbrzeskiego na Pomorzu delegacji placówki Powstańców i Wojaków O. K. VIII w Kowalewie i to drh. drh. Bronisław Jabłoński, Stanisław Sliwicki i Franciszek Kurzyński pieszco do prastarego Krakowa zanieśli na kopiec Marszałka ją dawszy, by po wiecnych czasach świadectwem była, że wojacy pomorcy w Józefie Piłsudskim Polskę znają i że ich serca dla Niego bić nie przestają.

Kowalewo, dnia 2 czerwca 1935 r.

„Wolność!”

ZARZAD: prezes Skaja, Smakulski sekr., Szałucki skarbnik, Kossek, wiceprezes, Gierszewski, referent ośw., Wiśniewski, km-dt.”

Następnie zabrał głos p. notariusz Diel, zwracając się do delegacji w gorących słowach składając im najszerze życzenia, by tak zaszczytny mandat, który ich raz w swem życiu spoikał nieść ziemię na kopiec Temu, który całe życie poświęcił dla tej, która jeszcze nie zginęła, niech będzie największym wyrazem czci i holdu dla Tego, któremu cały świat go składa.

Zebrani udali się potem na cmentarz katolicki nad grób weterana 1865 r. śp. Wojciecha Falarskiego, gdzie na komendę p. Wł. Wiśniewskiego do modlitwy nastąpiła cisza i milczenie za duszę śp. Weterana. Potem prezes Skaja łopatką naczerną ziemi z grobu Bohatera i wyspał do urny, podając następnie łopatkę p. notariuszowi Dielowi, prosząc o kontynuowanie tego dzieła, co wszyscy zebrani z powagą uczynili. Po napełnieniu urny pochód udał się na rynek, tam ustawiając się. W gorących słowach przemówił p. Korman, wspominając olbrzymie zasługi, jakie położył wielki Zmarły Marszałek śp. Józef Piłsudski, który pragnął i dokonał spójnienia wszystkich ziem polskich to też ziemia pomorska, którą na Jego kopiec poniosą, jest wyrazem, że i na Pomorzu gorące serca dla Niego miłością biją, niech czyn ten przejdzie na wieczne czasy na przyszłe pokolenia i wyobrazi w ich duszy, że żył z nami jeden, który wyrwał cały Naród polski z półtora wiekowej niewoli, słowami cześć jego pamięci, zakończył swoje przemówienie. Dalej pochód udał się przed kancelarię notariusza p. Diela, gdzie w obecności pp. delegatów w urnę, zarządu placówki, przedstawicieli władz i urzędów, sporządzony został oświadczenie i zamknięto urnę, oraz odprawiono delegację w podróż.

Po skutecznieniu tych formalności delegacja wychodzi do ustawionej w dwuszeru kompanji i liczonej publiczności. Pada komenda „baczność!” i delegacja żegna się z obecnymi hasłem „Wolność”. Całość pod komendą p. Wiśniewskiego odprowadziła delegację w kierunku Torunia, zatrzymując się na ul. Marsz. Piłsudskiego, gdzie wzajemnym uściśkiem dłoni delegacji się pożegnali.

Kompanja wojska, publiczność i dziatwa udali się przed figurę Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej, gdzie odśpiewano „Wszystkie nasze dzienne sprawy”. — Na tem uroczystość zakończono.

KRATECZKI

Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Kowalewie w dniu 22 bm. pod przewodnictwem p. Sędziego S. O. Lubkowskiego, p. prokuratora Zajączkowskiego, protokolanta p. Czajkowskiego rozpatrywał sprawy karne: przeciwko osk. Siudowskemu Bronisławowi z Torunia, ul. Jagiellońska 25 o to, że 27 na 28. 12. 34 r. zabrał w Zieleniu na szkodę Chodzińskiego 1 piec wart. 15 zł., przewód sądowy wykazał dostateczną winę, zasądając osk. na 1 mies. aresztu i zatwierdził wyrok sądowy I instancji.

Przeciwko osk. Marji Neumanowej z Kowalewa o oszczerstwo rzuczone na urzędników sądowych pp. Domratha i Skaję. — Spowodu niestawiennictwa się osk. na rozprawę główną oraz niedostatecznego usprawiedliwienia swego niestawiennictwa, Sąd zarządził przymusowe doprowadzenie osk. Zlecenie przymusowe doprowadzenia Sąd poruczył do wykonania st. post. P. P. Przybłukowi, który jednakże osk. w domu nie zastał, wobec czego Sąd zarządził odszukanie osk., porucając to ponownie st. post. P. P. Przybłukowi, który przy poszukiwaniu zastał osk. w swym mieszkaniu w łożku. Wobec tego wykonanie poruczonego zlecenia nie było możliwe, z tych przyczyn Sąd dopatrył się złej woli oskarżonej co do jej stawiennictwa na rozprawę a tembardziej, że osk. była widzianą na rynku i ulicy parę godzin przedtem, to też na wniosek p. prokuratora o natychmiastowe zaarrestowanie osk. aż do przyszłej rozprawy, przewód sądowy przychylił się do wniosku, i zarządził złożenie kaucji w sumie 300 złotych a w razie niemożności złożenia zaarrestowania osk. aż do przyszłej rozprawy, pozatem nakładając na osk. koszty postępowania sądowego.

Państw. Bank Rolny Oddział w Grudziądzu

sprzedaje w roku bieżącym pozostałe osady samodzielne w majątkach:

LASINKA pow. Grudziądz, st. kol. i poczta Szonowo Szl. przeciętna cena 1 ha zł 520.—

GOŁOTY pow. Chełmno st. kol. i poczta Sienkiewicza, przeciętna cena 1 ha zł 770.—

Grunty wymienionych majątków są przeważnie pszenno-buraczane, obszar parcel od 15 do 35 ha. Parcele mogą być sprzedane z zasiewami lub bez, koszt zasiewów dolicza się do ceny kupna.

Zadatek 25 proc. Słata reszty ceny

zostanie rozłożona na lat 20 lub 40. (według wyboru nabywcy) systemem amortyzacyjnym przy oprocentowaniu 5% w stosunku rocznym. Okres amortyzacyjny rozpoczyna się 1 lipca 1937 roku wzgl. 1 lipca 1938 r., do tego terminu pobiera się jedynie odsetki w wysokości 3% rocznie. Na zabudowę parcel udziela Państwowy Bank Rolny pożyczek w wysokości do 4.000.— zł spłacalnych analogicznie jak reszta ceny kupna.

Blizszych informacji udziela Państwowy Bank Rolny Oddział Grudziądz ul. Sienkiewicza nr. 18 oraz Zarządy wymienionych majątków.

Kącik radiowy

WTOREK, DNIA 4 CZERWCA
WARSZAWA

6.30 Audycja poranna. 12.50 Chwilka dla kobiet. 12.55 Dziennik południowy. 13.05 Fragmenty ze znanych symfonii. 13.50 Z rynku pracy. 15.45 Koncert. 16.30 Listy od dzieci. 16.45 Recital śpiewaczy. 17.00 Skrzynka PKO. 17.15 Orkiestra Straży Węziennej. 17.50 Pogadanka społeczna. 18.00 Bach-Vivaldi: Koncert na 4 fortepiany z tow. ork. 18.15 Fragment teatralny. 18.45 Muzyka. 19.15 Wiadomości rolnicze. 19.25 Wiadomości sportowe. 19.35 Beethoven: Sonata As-dur op. 26. 19.50 Feljton aktualny. 20.15 Koncert. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Jak pracujemy i żyjemy w Polsce. 21.00 Koncert kameralny. 21.30 Mała Orkiestra P. R. 22.30 Biuro studiów rozmawia ze słuchaczami P. R. 22.45 Muzyka.

TORUŃ

JAK WARSZAWA Z WYJĄTKIEM:

7.45 Odczytanie programu na dzień bieżący. 7.50 Wskazówki praktyczne. 15.35 Przegląd giełdowy. 16.30 Krajobraz Pomorski — odczyt wygłosi Kazimierz Kulwiec. 18.15 Z cyklu: Dawni i współcześni poeci kaszubscy — Hieronim Derdowski — szkic literacki — wygłosi dr. Władysław Pniewski. 18.50 Koncert reklamowy. 18.45 Słynne śpiewaczki: 1) Bizet: Arja z op. Polawiacze perel. 2) Thomas: Arja z op. Mignon (Ada Sari). 3) Rossini: Arja z op. Cyrulik Sewilski (Marja Irogun). 4) Mascagni: Arja z op. Rycerskość wieśniacza (E. Turner). Rezerwa: Puccini: Arja z op. Tosca (E. Turner). 19.07 Zapowiedź programu na dzień następnny. 19.15 Skrzynka rolnicza — omówi inż. Mikiewicz. 19.25 Wiadomości sportowe z Pomorza.

SRODA, DNIA 5 CZERWCA

WARSZAWA

6.30 Audycja poranna. 12.55 Dziennik południowy. 13.05 J. Brahms: Symfonia e-moll. 15.45 Cl. Debussy:

Sonata na skrzypce i fortepian. 16.00 Transmisja z ogrodu. 16.30 Odczyt z cyklu — Ze świata dzwiewcząt. 16.45 Chór Harcerzy. 17.00 Zdobywca współczesnej zoologii. 17.15 4-ta pogadanka Michała Kondrackiego. 17.30 Książka i wiedza. 18.00 Duety na 2 soprany. 18.15 Teatr Wyobraźni nadaje fragment słuchowiskowy. 18.30 Skrzynka techniczna. 18.45 Muzyka. 19.15 Pogadanka dyr. Tadeusza Zakrzewskiego. 19.25 Wiadomości sportowe. 19.35 Krótki recital wiolonczelowy. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Edward Elgar: Koncert skrzypcowy h-moll op. 61. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Jak pracujemy i żyjemy w Polsce. 21.00 Koncert. 21.30 Odczyt w jez. esperanckim. 21.40 Pieśni polskich kompozytorów. 22.15 Mała Orkiestra.

TORUŃ

JAK WARSZAWA Z WYJĄTKIEM:

7.45 Odczytanie programu na dzień bieżący. 7.50 Wskazówki praktyczne. 14.00 Koncert symfoniczny (płyty): 1) Beethoven: Uwertura Coriolan. 2) Czajkowski: Koncert skrzypcowy d-dur. 3) Ducas: Uczeń czarodziejski. Rezerwa: Mendelssohn: Scherzo. 15.35 Przegląd giełdowy. 15.45 Z oper (płyty): 1) Moniuszko: Szumiały jodły z op. Halka. 2) Bizet: Carmen — potpourri. 3) Verdi: Arja z op. Traviata. 4) Rezerwa: Wagner: Z op. Tanhauser. 18.30 Skrzynka techniczna koresp. bież. omówi i porad technicznych udzieli W. Janicki. 18.40 Życie kulturalne, artystyczne i naukowe na Pomorzu. 18.45 Utwory skrzypcowe (płyty): 1) V. Prihoda: Romance' elgiackie. 2) Mozart — Cerne: Turecki marsz. 3) Sarasate: Melodie cygańskie. 4) Zarzycki: Romans. Rezerwa: Stańkowski: Mazurek. 19.07 Zapowiedź programu na dzień następnny. 19.15 Precz z chwastami — wygl. Karol Huppenthal. 19.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20.00 Muzyka polska (płyty — własne). I. Utwory Moniuszki: 1) Uwertura Bajka. 2) Fantazja z op. Halka. 3) Arja z op. Hrabina. 4) Mazur z op. Jawnuta. II. Utwory Karłowicza: 1) Romans z koncertu skrzypcowego. 2) Zasmucenie. Pod jaworem. III. Szymanowskiego. 1) Pieśń Roksany z op. Król Roger. 2) Preludjum e-moll. Rezerwa: Etiuda b-moll. 21.30 Recytacje prozy. 22.00 Koncert reklamowy.

VI doroczny bieg płaski o puchar „Sokoła” wąbrzeskiego

Wzywamy wszystkich sportowców powiatu wąbrzeskiego oraz członków wszystkich gniazd sokolich IV okręgu, tj: Torunia I, II i III, Podgórze, Chełmży, Lubicza, Dźwierżna, Wielkołki, Kowalewa, Golubia, Król. Nowejwsi, Ryńska, Miłyńca, Rudaka i innych gniazd pomorskich do wzięcia jaknajliczniejszego udziału w tej imprezie sportowej i prosimy o szczegółowe zastosowanie się do regulaminu dorocznego biegu płaskiego o puchar „Sokoła” wąbrzeskiego, który podaje się poniżej:

Bieg odbędzie się w niedzielę, w dniu 23 czerwca bez względu na pogodę.

2) Długość trasy wynosi 4000 mtr. Trasę biegu oraz miejsce startu ogłosi się przed rozpoczęciem biegu.

3) udział w biegu brać może każdy obywatel zamieszkały na terenie powiatu wąbrzeskiego nie poniżej lat 16, stowarzyszony lub niestowarzyszony, oraz członkowie wszystkich gniazd sokolich pomorskich jak wyżej, za wylegitymowaniem się z miejsca zamieszkania.

4) Zawodnicy zgłoszą się muszą ustnie lub

piśmiennie u naczelnika gniazda wąbrzeskiego druha Dzierżbickiego ul. Wolności 13 do dnia 23 czerwca br. za przedłożeniem dowodu miejsca zamieszkania lub legitymacji towarzyskiej, o ile do jakiego towarzystwa należą.

5) Każdy zawodnik płaci 50 groszy w gotówce lub znaczkiem pocztowym jako wpisowe.

6) Porządek biegu: a) zbiórka zawodników o godz. 10 w hotelu „Dwór Wąbrzeski” p. St. Klimka w Wąbrzeźnie, b) stwierdzenie i wylegitymowanie obecnych oraz rozdanie numerów, c) badanie lekarskie (bezpłatnie), d) start, e) finał — stwierdzenie zwycięzców, f) ogłoszenie zdobywcy pucharu i następnich zawodników, g) wręczenie zwycięcy pucharu „Sokoła” oraz nagród dalszym 7 zawodnikom, i) wspólna fotografia zwycięcy w gronie wszystkich zawodników i organizatorów.

7) Na tydzień przed biegiem puchar „Sokoła” oraz żetony i nagrody wystawione będą na pokaz publiczny w oknie wystawowym firmy Fr. Balcerski w Wąbrzeźnie.

Za Zarząd Tow. Gimn. „Sokół” w Wąbrzeźnie
(—) Czarnota-Bojarski, prezes

Czy wiecie, że... Życie towarzyskie

— Kierownik orkiestry tanecznej w radio angielskim, przegląda tygodniowo 200 niewydanych rękopisów utworów muzycznych.

— Radjofonia italska zwiększa ilość audycji przeznaczonych dla zagranicy Z Triestu nadaje się programy dla Węgier, z Bari dla Albanji i Grecji, z Florencji dla Bułgarii.

— Stacje niemieckie nadały w ciągu ubiegłego roku 25.000.000 słów.

HUMOR

Wrażenie młodej mężatki

Wysłała zamąż. Po kilku tygodniach spotykają młodą mężatkę koleżanki — studentki i proszą o wrażenia z tych tygodni.

— Jak, tam w małżeństwie?

— Nic! — Dobrze! Mąż mi b-u-t-y-kupił!

OGŁOSZENIE!

Przedsiębiorstwo Straży Nocnej „PROSNA”

podaje do wiadomości zainteresowanym, że

biuro mieści się w Wąbrzeźnie przy ul. Wolności 21

i czynne jest codziennie od godz. 19 — 21. Kierownikiem został p. Dobrowolski Stanisław, który przeprowadza kontrolę wartowników. Straż pełni służbę od godz. 22 — 5 w porze letniej i od 20 — 6 w porze zimowej za minimalną opłatą.

Każda matka czuje się szczęśliwa

gdy jej dziecko wzbudza podziw swym zdrowym i wypielęgowanym wyglądem a zatem

Mydło NIVEA dla dzieci

które wyrabiane jest według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej cery dziecięcej.

„P-E-B-E-C-O” Spółka akcyjna w Poznaniu

Ulgowe

Zagraniczne

paszporty

Wagons — Lits Cook
Warszawa, Krakowskie Przedm. 40

Szanownemu Obywatelstwu m. Wąbrzeźna i okolicy uprzejmie donoszę, że aptekę swoją pod firmą

NOWA APTEKA

z dniem 1 czerwca przeniosłem na drugą stronę Rynku do domu p. W. Balcerskiego

Z poważaniem

WACŁAW JANKOWSKI
aptekarz

Dnia 12 czerwca 1935 r. o godz. 16-tej w oberży w Czystochlebie nastąpi

publiczny przetarg polowania

na terenie gromady Czystochleb pow Wąbrzeźną w obszarze 700 ha na przeciąg 6 lat. Warunki dzierżawy zostaną wyłożone w dniu licytacji

KOWALSKI

Przewodniczący Spółki Łowieckiej

Zgubiłem

książeczkę czeladniczą stolarską, którą

u n i e w a ż n i a m

Jan Majrowski
Wąbrzeźno

Pokój

umeblowany z utrzymaniem lub bez zaraz do wynajęcia

Polna 1
parter lewo

Sięję

truciznę na moim polu przez cały rok

Antoni Siebers
Kruszyny p. Brodnica

BACZNOŚĆ

stare pożyczki państwowe kupię. Zgłoszenia w piątki

Wąbrzeźno Rynek 13

CHLEW

murowany na rozbiórke w Ryńsku sprzeda. Zgł. do Głosu Wąbrzeskiego

LOKOMOBILE

Lanza zużywająca na dobę tylko 4-5 ctr. węgla sprzeda zgł. do GŁOSU

Mieszkania

dwupokojowego z kuchnią możliwie z łazienką ewent. umeblowanego częściowo lub całkowicie poszukuje się zgł. do adm. „Głosu”

POKOJE

czyste, wygodne i ciche z wodą bieżącą i telefonami

w Warszawie,
ulica Chmielna Nr. 31
obok Dworca Centralnego
poleca tanio
Zarząd
Hotelu Royal.

KINO
dźwiękowe
SŁOŃCE

3-go i 4-go czerwca o godz. 9-ej po raz pierwszy epokowy film angielskiej produkcji w języku polskim pod tytułem

„Siostra Marta jest szpiegiem”

film osnuty na prawdziwym zdarzeniu z czasów wojny światowej. W rolach głównych Conrad Weidt — Madeleine Carroll — Herbert — Marshall